

Joris van Parys is de auteur van de veelbekroonde, in het Duits en het Frans vertaalde biografie van Frans Masereel. Door hem werd Amsab-ISG in 2003 ook 300 door Masereel bewerkte houtblokken rijker. Hij zorgde er op die manier voor dat deze topstukken niet verdwenen in een privécollectie, maar getoond kunnen worden aan het grote publiek. Vorig jaar nog stelde Amsab-ISG er enkele tentoon uit het blokboek *L'Oeuvre*.

Voor dit eerste nummer van 2020 kregen we van de auteur een verrassende bijdrage over Masereel als eerste inspirator van de Amerikaanse graphic novelists. Hoe Masereel met veel vertraging ook in de Verenigde Staten erkenning kreeg en dat weer tot een herwaardering van zijn werk leidde in Europa.

Wie al in Berlijn was, kent ongetwijfeld het Volkspark Friedrichshain. Het park aan de rand van Prenzlauer Berg en Kreuzberg bulkt van de monumenten en gedenksteden. Minder bekend is dat zich daar ook een kleine begraafplaats bevindt, het Friedhof der Märzgefallenen, een belangrijke *lieu de mémoire* van de Duitse democratie. Op 18 en 19 maart 1848 werden er immers 255 slachtoffers van de maartrevolutie in dat jaar begraven. Nele Holemans vertelt in haar bijdrage hoe deze begraafplaats van 1861 tot 1918 elk jaar op 18 maart werd bezocht door duizenden mensen, onder het strenge toezicht van de Berlijnse politieke politie. De *Märzfeier* of maartfeesten groeiden uit tot massademonstraties van sociaaldemocraten, anarchisten en democraten. Die bleven ook tijdens de Eerste Wereldoorlog komen, hoewel de Duitse sociaaldemocraten toen alle andere openbare protestacties staakten. De auteur focust in haar bijdrage op de functie van de *Märzfeier* als volksprotest. Het bezoek op 18 maart, waarbij talloze

rouwkransen met linten vol teksten over revolutie en strijd werden neergelegd, was namelijk vooral een ritueel van 'gewone' mensen, een vorm van protest tegen het bestaande politieke systeem.

Naar aanleiding van de zeventigste verjaardag van de socialistische bediendevakbond BBTK en ruim 125 jaar socialistisch bediendesyndicalisme schreven Luc Peiren (Amsab-ISG) en Camille Baillargeon (IHOES) een rijk geïllustreerde geschiedenis van de centrale. In hun zoektocht naar bronnen en beeldmateriaal vonden ze interessant materiaal in de archieven van de groep Grand Bazar/Innovation/Bon Marché (GIB). Het betreft een dossier over de staking van de winkelbedienden van de Antwerpse Grand Bazar tijdens de algemene staking van 1936, dat samengesteld is door de directie van Grand Bazar. Vrij uniek zijn de foto's die in 1936 wel in de pers zijn verschenen, maar die nadien in de vergetelheid zijn geraakt. Luc Peiren belicht het verhaal van de staking aan de hand van een selectie van documenten en foto's uit het dossier.

In een volgend artikel schrijven Hendrik Ollivier en Kim Robensyn, de vorige en huidige coördinator van de collectie-ontsluiting in Amsab-ISG, over een van onze kroonjuwelen: de fotocollectie van *Variétés*. Hendrik heeft de collectie bekendgemaakt bij een kleinere kring

van foto- en kunsthistorici door ze aan verschillende gerenommeerde, voornamelijk buitenlandse instellingen, zoals Jeu de Paume en Centre Pompidou in Parijs, in bruikleen te geven. Kim Robensyn was een van de initiatiefnemers van de overzichtstentoonstelling in het kader van *Les Rencontres de la photographie* in Arles in de zomer van 2019. Daar werd een zeer grote selectie uit de collectie van *Variétés* getoond. Deze tentoonstelling loopt dit voorjaar in het Musée des Beaux-Arts van het Zwitserse Le Locle en zal nog andere steden binnen en buiten Europa aandoen. Een verhaal dat zeker wordt vervolgd.

Marc Constandt en Sven Tuytens lazen voor ons twee nogal 'ongewone' publicaties. De eerste gaat over de firma Niko uit Sint-Niklaas, die al honderd jaar schakelaars en stopcontacten produceert. De tweede is een pakkende docuroman over de Gentenaar Robert Mussche: schrijver, vertaler, oorlogsverslaggever en verzetsstrijder. Hij werd op 3 mei 1945 gedood bij een bombardement van de RAF, toen de Britten in Lübeck een aantal Duitse schepen vol concentratiekampbewoners aanvielen.

En zo luiden we de 25e jaargang van ons tijdschrift in ...

Paule Verbruggen